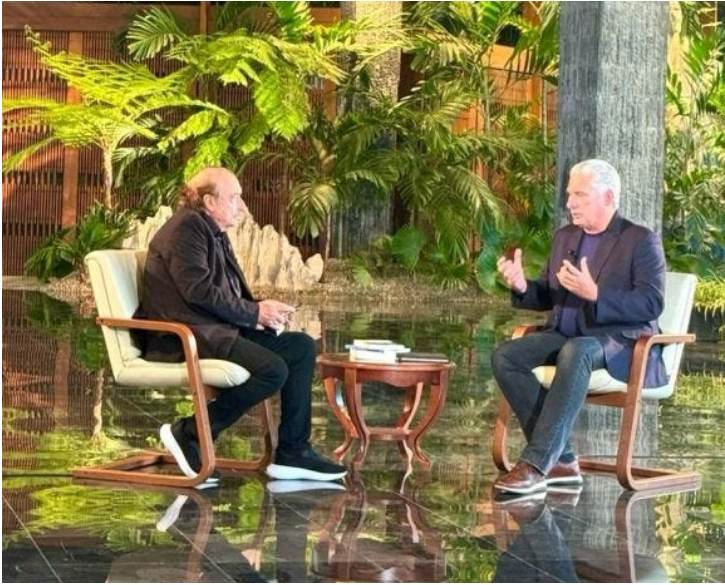

Ignacio Ramonet intervjuar Kubas president Miguel Díaz-Canel

Kubas president i intervju med Ignacio Ramonet

Den spanske professorn och journalisten Ignacio Ramonet intervjuade den kubanske presidenten Miguel Díaz-Canel den 14 maj 2024. Den två timmar långa intervjun sändes i sin helhet den 15 maj i en två timmar lång utgåva av nyhetsprogrammet Mesa Redonda på Kuba. Intervjun uppmärksammades i franska Le Monde Diplomatique samt i internationella medier i Latinamerika och Karibien. Intervjun innehöll diskussioner om den kubanska ekonomin och den kubanska utrikespolitiken.

Ramonet inledde intervjun med att konstatera att det på Kuba idag råder livsmedelsbrist, inflation och brister i den offentliga servicen. Han frågade varför, om USA:s blockad av Kuba har varit i kraft i sex decennier, sådana svårigheter dyker upp på senare tid. Díaz-Canel förklarade att blockaden på senare tid har intensifierats på grund av att Kuba förts upp på en påhittad lista över länder som påstås stödja terrorism, så att blockaden idag har kvalitativt annorlunda egenskaper.

Díaz-Canel rapporterade att Kuba fram till första halvåret 2019 hade lidit av begränsningarna och de negativa konsekvenserna av den blockad som har funnits i sex decennier, och därför var dess utvecklingsnivå mycket lägre än den skulle ha varit utan blockaden. Kuba hade dock utvecklat en förmåga att stå emot, vilket gjort det möjligt att i viss mån gå framåt. Kuba hade fram till 2019 en fastställd nivå av ekonomisk aktivitet, export och stöd till sociala program med stor inverkan på befolkningen. Fram till 2019 fick landet inkomster från export av produkter som var konkurrenskraftiga på den internationella marknaden. Och Kuba hade inkomster från turism - antalet internationella turister i landet hade nått fyra och en halv miljon. Dessutom fick Kuba en betydande mängd utländsk valuta från penningförsändelser från kubanska medborgare bosatta utomlands. Dessutom hade Kuba krediter genom en mängd olika finansinstitut och regeringar som den kubanska regeringen hade goda relationer med. Under perioden före 2019 hade Kuba också en stabil tillgång till bränsle till följd av avtal med systerländer, som betalades med medicinska tjänster.

Därför "hade vi under sådana förhållanden tillräckliga inkomster i utländsk valuta för att möjliggöra import av råvaror som var nödvändiga för våra viktigaste produktionsprocesser, i den utsträckning det var möjligt med blockadens begränsningar. Vi kunde köpa livsmedel för att försörja den grundläggande matkorgen, och vi kunde till och med köpa livsmedel som vi sålde i statliga butiker, antingen i de butiker som hade transaktioner i den kubanska konvertibla peson som användes vid den tiden eller i de nationella penningbutikerna. Vår nationella marknad hade således en bestämd försörjningsnivå." Vi hade en godtagbar kapacitet att betala våra skuldförpliktelser till länder eller företag som hade investerat i Kuba. Och vi hade en penningnivå som gjorde det möjligt för oss att köpa nödvändiga delar för underhåll av våra transport- och energisystem och att köpa de insatsvaror som var nödvändiga för våra produktionsprocesser.

Allt detta innebar att vi hade en låg inflationstakt. "Vi nådde en situation som jag skulle vilja säga var stabil, även om vi fortfarande inte hade uppnått det välstånd som vi strävade efter." Så såg situationen ut fram till andra halvåret 2019. Under andra halvåret 2019 införde Trumpadministrationen mer än 240 åtgärder som innebar en intensifiering av blockaden. Bland annat tillämpades för första gången avdelning III i Helms-Burton-lagen. Detta hade en enorm inverkan, eftersom det möjliggjorde påtryckningar på utländska investerare, nuvarande och framtida utländska investerare, eftersom avdelning III ger stöd till alla dem som söker kompensation för konfiskeringar som hade genomförts med full rättvisa av den revolutionära regeringen under revolutionens första år. [Avdelning III tillåter amerikanska medborgare eller enheter vars egendom "konfiskerats" av den kubanska regeringen att väcka talan i amerikanska domstolar mot företag i tredje land som har bedrivit kommersiell verksamhet med anknytning till den konfiskerade egendomen].

Díaz-Canel rapporterade att "med dessa intensifierade åtgärder avbröts alla våra källor till valutaintäkter". Den internationella turismen minskade märkbart, eftersom de nya åtgärderna eliminerade Obama-administrationens lösare restriktioner för det nordamerikanska folkets rätt att resa till Kuba. Kryssningsfartyg, som hade blivit en viktig del av tillströmningen av turister till Kuba, eliminerades. Penningförsändelserna minskade. Dessutom organiserades "en enorm energisk och finansiell förföljelse". Omkring 92 banker eller internationella finansiella enheter har upphört med sitt finansiella utbyte med Kuba, till följd av sanktioner eller påtryckningar från USA:s regering. Dessutom har de utövat påtryckningar och sanktionerat vänskaps- och systemationer som hade tillhandahållit en stabil bränsleförsörjning till Kuba. Därför började Kuba uppleva ett underskott på bränsle och ett underskott på utländsk valuta.

Underskottet på bränsle och utländsk valuta har destabiliserat det nationella elektriska energisystemet. Presidenten förklarade att Kuba kan säkerställa funktionen hos det termoelektriska systemet med kubansk nationell råolja. Men dessa termoelektriska kraftverk täcker inte den nationella efterfrågan på el, särskilt inte under perioder med hög efterfrågan, så landet måste ta i drift andra kraftverk som huvudsakligen drivs med diesel och raffinerad olja. När landet inte har dessa bränslen uppstår ett underskott i elproduktionen.

Eftersom landet har mindre utländsk valuta tillgänglig kan det inte heller i tillräckligt god tid köpa de delar som behövs för underhållet av det nationella elsystemet. Under dessa förhållanden uppstår irriterande strömavbrott. När det gäller frågan om reservdelar och underhåll noterade presidenten att den kubanska råoljan är en tung olja med hög svavelhalt, vars användning skapar ett behov av systematiskt underhåll som är högre än normalt. För att minska strömavbrotten måste regeringen stänga eller begränsa de produktiva aktiviteterna i ekonomin. Som ett resultat av begränsningar i utländsk valuta började landet sakna vissa insatsvaror och råvaror som var nödvändiga för viktiga produktionsprocesser. Denna dynamik med avseende på effekterna av den intensifierade blockaden mot Kuba utvecklades i samband med den flerdimensionella krisen i världen, som har inkluderat prisökningar på den internationella marknaden.

Som ett resultat av dessa faktorer har en mycket komplex situation uppstått, som kännetecknas av brist på mediciner, livsmedel och bränsle samt transportsvårigheter. "Vi kan inte utveckla ekonomiska aktiviteter med all den intensitet och kapacitet som vi har och behöver för att erbjuda varor och tjänster, så det skapas en enorm obalans mellan utbud och efterfrågan, vilket leder till prisökningar och en hög inflationsnivå." Och eftersom regeringen inte har tillräckligt med utländsk valuta för att driva en reglerad valutaväxling uppstår en illegal och parallell svart marknad för valutor. Dessutom, eftersom många banker och finansinstitut upphört att ge krediter, har regeringen inte samma kapacitet att uppfylla sina åtaganden.

Kubas president Miguel Díaz-Canel konstaterade att Kuba avser att lösa energikrisen med hjälp av förnybara energikällor, främst solceller, eftersom de kan monteras på kortare tid. Kuba börjar nu montera och ta i drift solcellsparkar för elproduktion. Kuba har redan undertecknat avtal som kommer att uppgå till 2 000 megawatt, vilket kommer att ge landet en helt ny energisituation på mindre än två år. Kuba planerar att ha 20-25 procent förnybar energi år 2030. Allt detta har varit väl definierat och programmerat. Med övergången till förnybar energi som en delkälla för landets elförsörjning kommer Kuba inom två år att förbruka mindre bränsle för elproduktion, vilket innebär att landet kommer att ha mer bränsle tillgängligt för produktion av livsmedel, för jordbruk och för nationella produktionsprocesser, som idag är mycket begränsade av det faktum att det mesta av det tillgängliga bränslet går till elproduktion. Och det kommer att innebära en minskning av Kubas kostnader för import av bränsle.

Dessutom är den kubanska råoljan exportabel, även om det är en tung råolja med hög svavelhalt. Kuba vidtar åtgärder för att öka sin produktion, vilket i kombination med den minskade konsumtionen på grund av en delvis övergång till förnybar energi kommer att möjliggöra export av kubansk råolja. Kuba söker utländska investeringar som kan underlätta exporten av kubansk råolja och förbättra de kubanska raffineringprocesserna, så att den kubanska oljan kan exporteras som bearbetad eller raffinerad olja för export.

Den kubanske presidenten betonade att regeringen ger hög prioritet åt att stimulera den nationella produktionen inom jordbruk och livsmedelsproduktion, med tonvikt på lokal produktion. Var och en av de kommunala territorierna och provinserna har ett program för självförsörjning av livsmedel, vilket utgör grunden för nationens livsmedelssuveränitet. Sedan januari har regeringsmedlemmarna besökt och inspekterat arbetsplatser i hela landet. En ökning av den nationella produktionen kommer, bland andra fördelar, att göra det möjligt att kontrollera inflationen och valutamarknaden. Kuba har ett långsiktigt program, sade Díaz-Canel, för att uppnå makroekonomisk jämvikt till år 2030.

Dessutom betonar Kuba vetenskap och innovation, med övertygelsen att svaren på problemen kommer att hitta lösningar genom vetenskaplig innovation. Vetenskapens betydelse kan ses i Kubas förmåga att utveckla och distribuera vacciner för att kontrollera covid-19. Utvecklingen av vacciner var möjlig tack vare Fidels vision om att skapa ett nätverk av vetenskapliga forskningscentra, som nu har blivit "ett kraftfullt affärssystem med slutna kretslopp för produktion av läkemedel, och i synnerhet bioteknologiska läkemedel".

För närvarande utökar Kuba sin användning av digital teknik för att underlätta kommunikationen mellan regeringen och folket och för att förbättra effektiviteten av tjänster till folket. Den digitala omvandlingen av samhället har redan uppnåtts. Kuba har 7,7 miljoner användare av mobiltelefoner och cirka åtta miljoner har tillgång till internet. Digital omvandling och artificiell intelligens kan vara viktiga inte bara inom den offentliga förvaltningen, utan också för att förbättra effektiviteten i produktionsprocesserna. Dessa processer utvecklas med fokus på cybersäkerhet, för att undvika cyberattacker. Och de inkluderar användning av applikationer och utrustning som helt och hållet har utvecklats av kubaner.

Samtidigt upprätthåller Kuba sitt engagemang för de mest behövande personerna och familjerna. Den kubanska modellen för social och ekonomisk utveckling, förklarar Díaz-Canel, är en planekonomi som tar hänsyn till marknadens signaler. Det är inte en renodlad marknadsekonomi. Den innehåller ett begrepp om social rättvisa, så att marknadens lagar inte driver den ekonomiska utvecklingen.

Kuba har sedan 2012 stimulerat utvecklingen av små och medelstora företag, både statsägda och privata. Den privata sektorn har alltid funnits på Kuba, konstaterar Díaz-Canel, men på senare tid har den förstärkts. En viktig del av produktionen inom jordbruk och djurhållning ligger i händerna på kooperativ och privata jordbrukare. Och vissa självständiga arbetare inom handel och yrken har omvandlat sig till småföretag.

Díaz-Canel understryker att de statliga företagen bör spela den grundläggande rollen i det socialistiska uppbygget, men kompletteras av den privata sektorn. I det kubanska konceptet för socialistiskt uppbygge ligger de huvudsakliga produktionsmedlen i statens händer. Det finns på Kuba cirka 10.000 små privata företag, men den stora tyngden i ekonomin ligger i den statliga sektorn, även om den icke-statliga sektorn är viktig. Díaz-Canel noterade att den senaste tidens ökning av antalet små privata företag har skett utan tillräcklig integration mellan statliga och icke-statliga företag. Därför är det för närvarande en prioritet att stärka integrationen mellan den statliga och den privata sektorn, så att de icke-statliga enheterna bidrar till och ingår i den nationella ekonomiska och sociala utvecklingsplanen. Kuba håller nu på att utveckla normer i detta avseende.

Díaz-Canel konstaterar att USA:s regering har haft för avsikt att försöka omvandla den icke-statliga sektorn till en social bas för oppositionen mot revolutionen. Men idag har det uppstått en motsättning inom USA:s kongress, där vissa föreslår att pengar skall investeras för att omvandla de små och medelstora privata företagen till förändringsagenter, medan andra hävdar att de privata företagen utgör en fasad som skapats av den kubanska staten, så att finansiering av dem från utlandet bör blockeras. Han konstaterar att denna oenighet inte har uppstått på Kuba, där de små och medelstora privata företagen ses som en affärsstruktur som är nödvändig för att fortsätta det socialistiska uppbyggnadsarbetet i enlighet med den nationella utvecklingsplanen.

?Om vi har fel, om vi är så ineffektiva, om vi är så misslyckade, då ska ni inte tillämpa några sanktioner, utan bara låta oss falla. Men nej. Vi vet att Kubas exempel, och jag säger det utan att skryta och utan någon kubansk chauvinism, vi vet att vi utgör ett exempel för Latinamerika, Karibien och världen, eftersom man ständigt ser så många människor i världen som har placerat solidariteten med Kuba i centrum av sina liv, som har förtroende och ser ett ljus som vägleder. Av denna anledning tar vi på oss ett enormt åtagande; vi kan inte svika dem. Det är det enda som kan förklara varför en så mäktig regering måste ta till sådana metoder för att tvinga ett litet land på knä."

Eftersom USA:s regering under båda de stora politiska partierna har upprätthållit blockaden med stöd av USA:s militärindustriella komplex, tror Díaz-Canel inte att politiken kommer att förändras under den nuvarande administrationen. "Min övertygelse är att vi måste övervinna blockaden själva, med vår förmåga, med vårt arbete, med vår talang, med vår intelligens och med vår ansträngning." Men Kuba är fortfarande berett att sätta sig vid ett dialogbord på lika villkor, utan påtryckningar eller förhandsvillkor, för att tala om alla frågor som rör relationerna mellan Kuba och USA. Díaz-Canel understryker att Kuba inte har vidtagit några åtgärder mot USA, medan blockaden är ensidigt införd mot Kuba av USA. Blockadens upphörande "är helt enkelt en rättighet för det kubanska folket, en rättighet att utvecklas i en miljö av fred och jämlikhet, utan tvångsåtgärder eller påbud". Han vidhåller att Kuba och USA alltid kommer att ha ideologiska skillnader, men att en "civiliserad relation mellan grannar" skulle vara möjlig, kännetecknad av "samarbete och ekonomiskt, kommersiellt, vetenskapligt, finansiellt och kulturellt utbyte inom alla livets områden. Det skulle kunna vara en normal relation."

Díaz-Canel hävdar att världssituationen idag erbjuder "en mycket gynnsam miljö för syd-syd-relationer", vilket öppnar upp nya möjligheter för en ny internationell ekonomisk ordning, vilket är nödvändigt." BRICS, till exempel, "öppnar för en förväntan om att bryta med den nordamerikanska hegemonin i internationella relationer". BRICS har visat en vilja att etablera relationer med länderna i Afrika, Latinamerika och Karibien som bygger på jämlikhet, samförstånd och respekt. BRICS föreslår dessutom ett alternativ till dollarn och ger potential till kommersiella transaktioner i nationella valutor samt kommersiella transaktioner som omfattar utbyte av produkter. Kuba, påpekade Díaz-Canel, har utmärkta relationer med de fem nationerna som grundade BRICS (Brasilien, Ryssland, Indien, Kina och Sydafrika), vilket gjorde det möjligt för Kuba att delta i BRICS-toppmötet i Sydafrika som land och som tillförordnad ordförande för 77-gruppen och Kina. Av dessa skäl strävar Kuba efter att bli medlem i BRICS.

Díaz-Canel beskrev också scenariot när det gäller Latinamerika och Karibien. Det finns en grupp länder som har upprätthållit revolutionära processer, nämligen Kuba, Venezuela och Nicaragua. Och det finns en grupp progressiva regeringar, däribland Bolivia, Brasilien, Mexiko, Honduras, Chile och Colombia. Tillsammans representerar dessa regeringar en samverkan av krafter som är gynnsamma för vänstern och som underlättar stabilitet, samarbete och utbyte i regionen. Men USA har inte förblivit tyst, utan försöker ständigt mobilisera högerkrafterna med mekanismer som syftar till att undergräva vänsterregeringars möjligheter att behålla makten och installera högern, som är en höger som är "helt underordnad USA:s regering och USA:s politik". På så sätt underblåser USA splittring och provocerar fram oenighet i regionen, med följden att det finns vissa regeringar som underlättar USA:s politik för regionen, inklusive regeringar som stöder NATO-trupper i regionen. Díaz-Canel konstaterade att Kuba alltid kommer att försvara suveräniteten hos länderna i Latinamerika och Karibien. "Kuba kommer alltid att upprätthålla och försvara, med länderna i Latinamerika och Karibien, respekten för dessa länders suveränitet och oberoende, och respekten för självbestämmandet över deras sociopolitiska system." Kuba kommer alltid att sträva efter "respektfulla, stödjande och samarbetsinriktade relationer med alla dessa länder, oavsett system och ideologier, som vi för närvarande har med majoriteten".

Díaz-Canel konstaterade vidare att om den latinamerikanska kontinenten skulle uppnå en integration skulle det vara ett exempel för hela världen. "Jag är övertygad om att med alla dessa dygder, med all denna rikedom - det är detta jag drömmer om - skulle den latinamerikanska kontinenten kunna få en integration som skulle kunna bli ett exempel för hela världen, och visa vad den kan bidra med till människans villkor, till framtiden, till drömmarna om frigörelse, till att placera människan i det verkliga centrumet för allt som görs för världen. Jag tror att detta ögonblick kommer att komma förr snarare än senare, eftersom våra folk kräver rättvisa, eftersom de har genomlevt många svåra situationer: de har upplevt aggression, de har upplevt förakt, de har upplevt ingripanden, de har upplevt ojämlikhet, de har uteslutits från processer, de har uteslutits från möjligheter.?"

"Det finns fortfarande mycket analfabetism i Latinamerika och Karibien som måste lösas; det finns behov av att gå vidare med

jämställdhetsfrågor; det finns mycket att uppnå för latinamerikanska och karibiska kvinnors frigörelse; och det finns mycket att uppnå när det gäller jämlikhet och social rättvisa för alla våra folk. Men det finns en historisk och kulturell potential."

Charles McKelvey 250517 (ZT)

[Cuban President explains economic crisis](#)

För att kunna upprätthålla Svensk-Kubanskas solidaritets- och opinionsarbete behöver vi få in minst 150 000 kr under året till vår Kampfond. Om du har möjlighet, ge ett bidrag!

STÖD KUBASOLIDARITETEN
STÖD KAMPFONDEN

150 000KR

**INNAN
ÅRSSLUTET**

PG 40 54 11-0
SWISH 123 589 09 75

■ @SVENSKKUBANSKA ■ SVENSK-KUBANSKA.SE